

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS = HŐSÉG ÉS ASZÁLY

HOGYAN MŰVELJÜK KERTJEINKET?

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

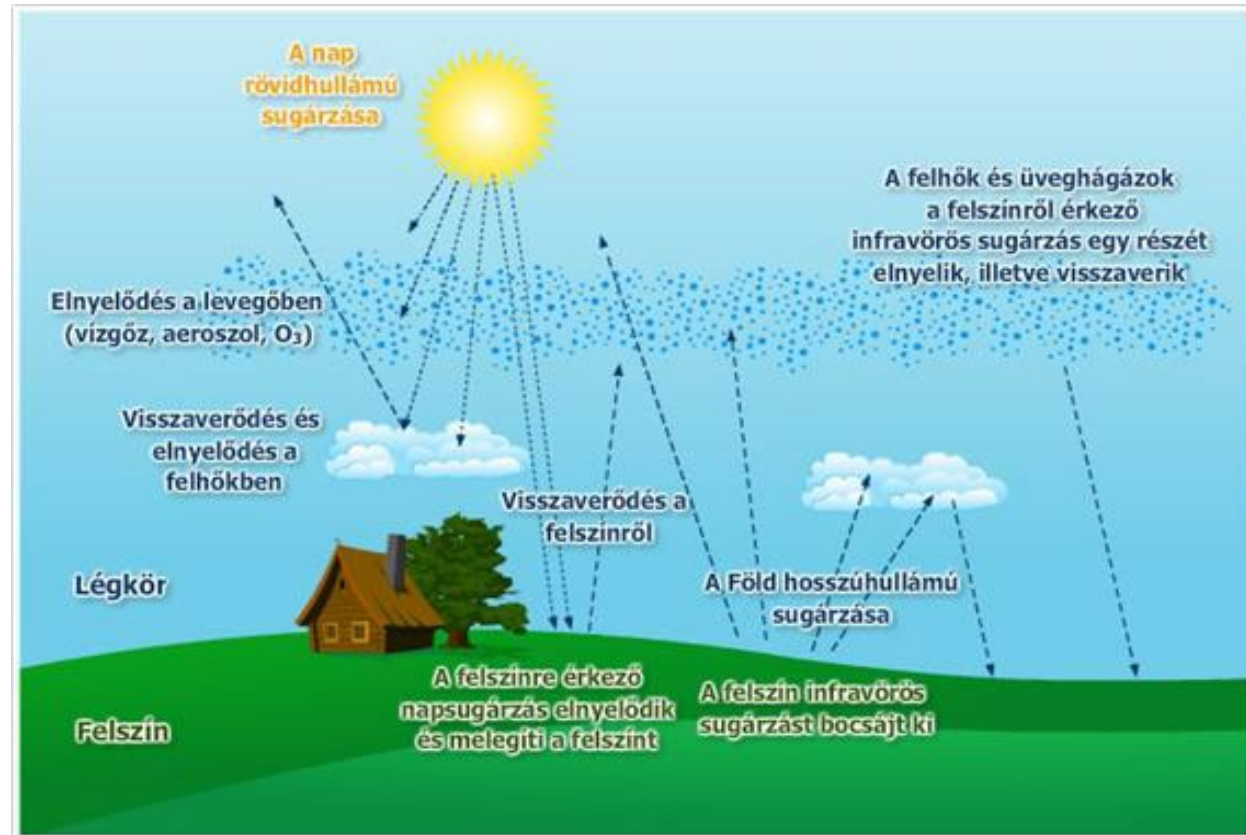
SZÉCHENYI 2020

A program a KEHOP-1.2.1-18-2018-00043 azonosítószámú, „Bükkábrány, Mezőkövesd és Mezőkeresztes települések helyi klímastratégiájának kidolgozása, klímatudatosságot erősítő szemléletformálás megvalósítása” című projekt keretében valósul meg.

Üvegházhatás, mint az éghajlatváltozás fő hajtórugója

- **Lényege:** a légkörben található üvegházhatású gázok a földfelszínről származó sugárzás egy részét elnyelik, vagy visszaverik, így a felszíni légrétegek felmelegednek

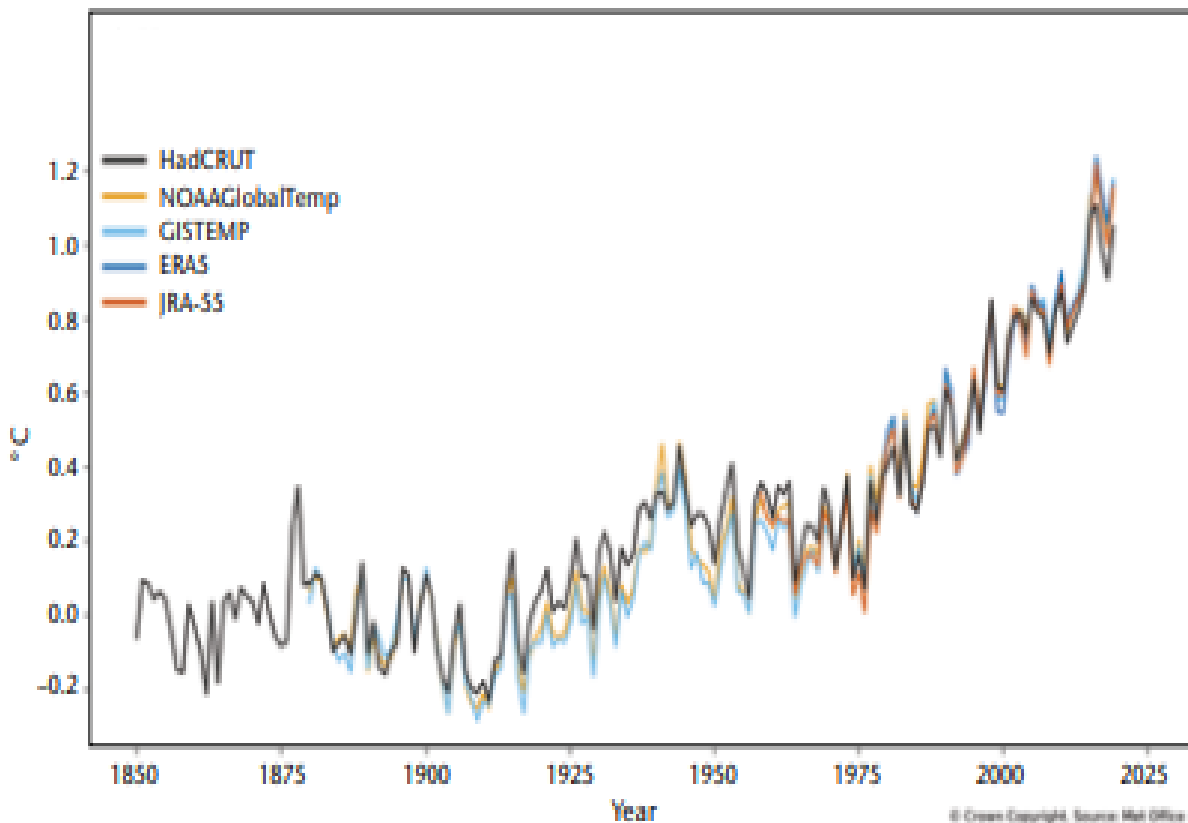
Forrás:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0017_20_eghajlattan/ch01s04.html

- **Természetes folyamat**

Föld átlagos felszíni átlaghőmérséklete: 15 °C,
üvegházhatás nélkül: -18 °C lenne

Hogyan alakul a Föld éghajlata?

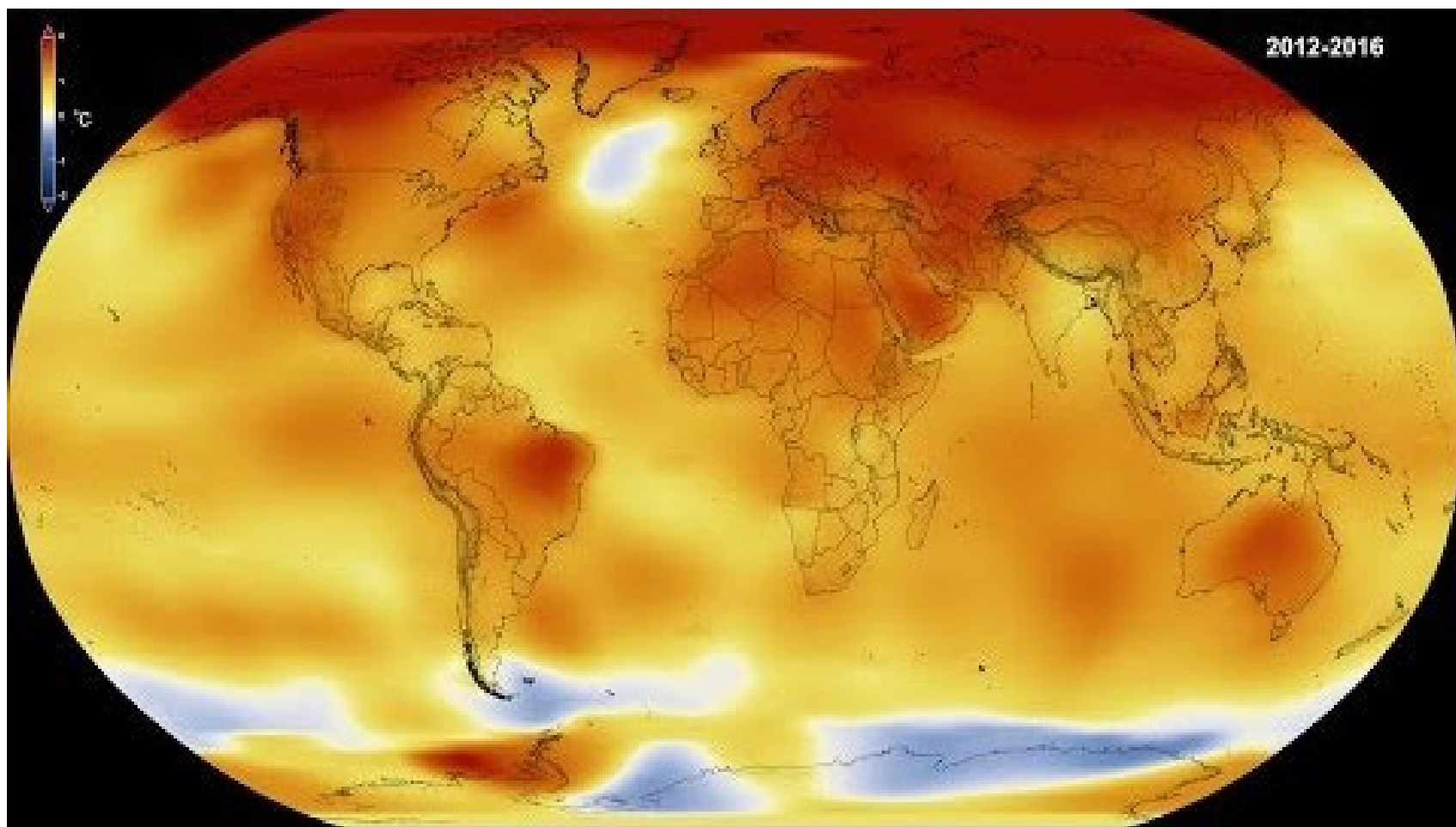

Az **elmúlt öt év**
(2015-2019) a
legmelegebb 5 év
volt
a rendszeres
meteorológiai
mérések kezdete óta

Forrás: WMO Statement on the Status of the Global Climate in 2019

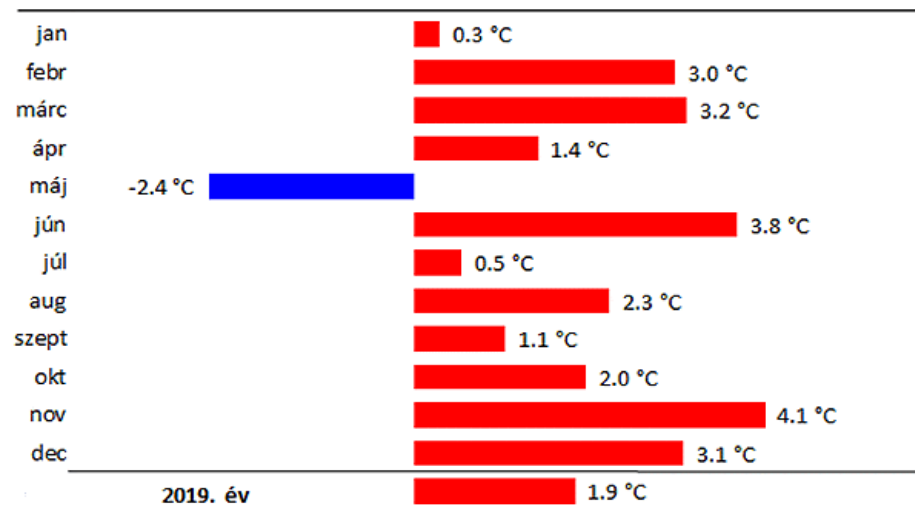
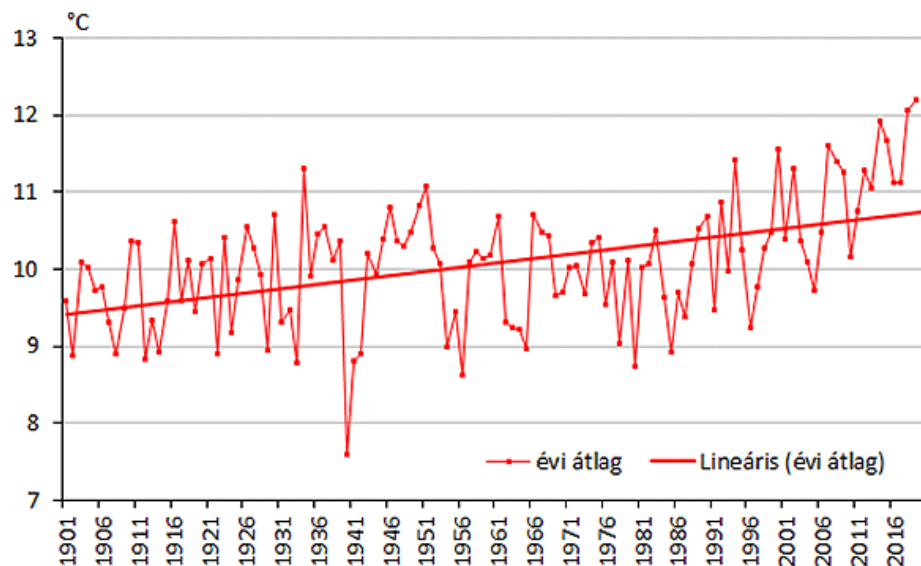
Hogyan alakul a Föld éghajlata?

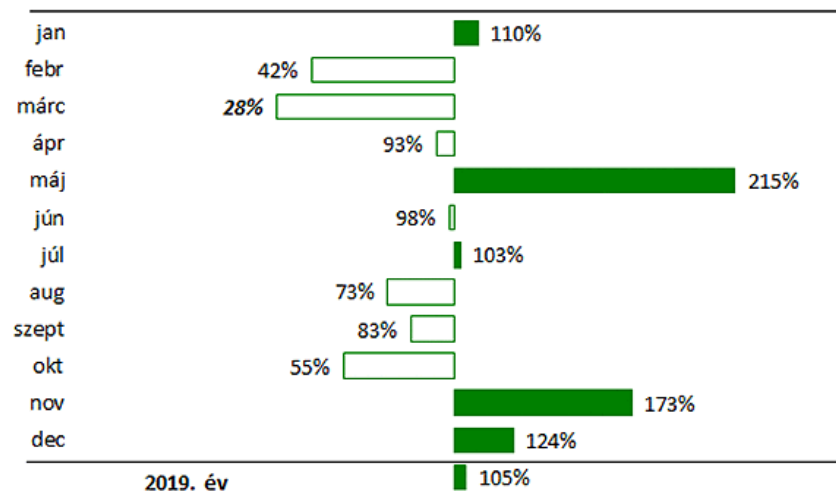
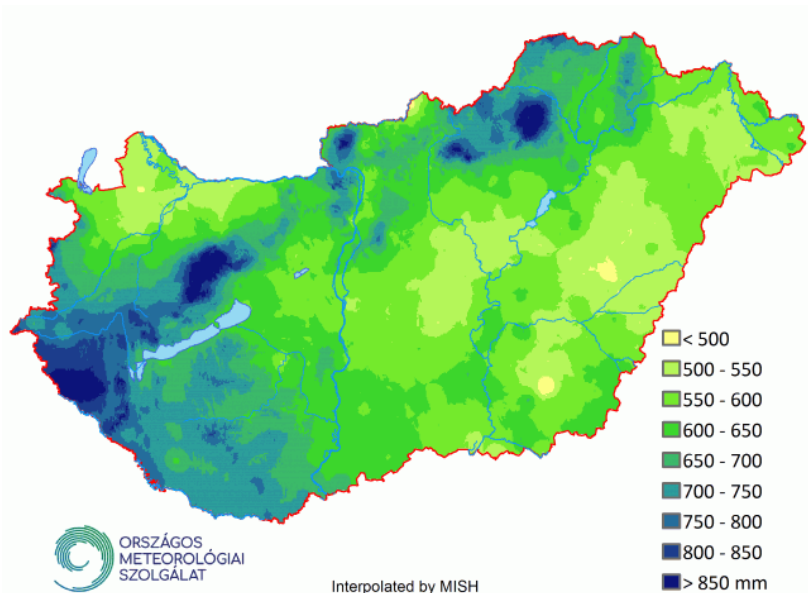
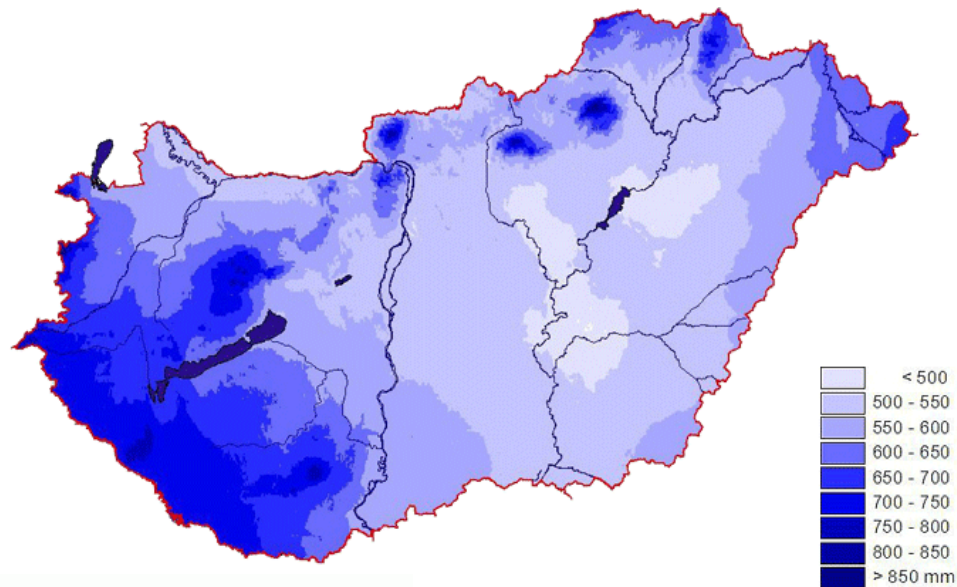
https://www.youtube.com/watch?time_continue=20&v=bCVXnrQfzGA

Hogyan alakul Magyarország éghajlata?

- 1901 óta **2019 volt legmelegebb év** (a második legmelegebb évet, 2018-at követően)
- Mindössze **egyetlen hónap átlaghőmérséklete múlt alul a sokéves átlagot**

Hogyan alakul a csapadék mennyisége?

**Ha sok, az a baj...
Ha kevés, az a baj...**

Hogyan hat az éghajlatváltozás a kertjeinkre?

Az utóbbi évtizedekben egyre szélsőségesebbé váló éghajlat minden korábbinál nagyobb kihívás elé állítja a kertművelőket!

De! Nem csak az éghajlat hat a kertünkre, hanem kertünk is az éghajlatra! A növényzet megköti a szén-dioxidot, ezáltal kiváló eszköznek bizonyulhat az éghajlatváltozás mérséklésére.

Kihívások

- Eltolódó vegetációs időszak
- Idegenhonos fajok elszaporodása
- Kártevők elszaporodása
- Gyakoribb, hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékot hozó esőzések
- Hosszabb száraz, aszályos időszakok, különösen nyáron
- A növények számára több szén-dioxid áll majd rendelkezésre a fotoszintézishez

Akkor most műveljük-e kertjeinket?

Természetesen igen!

Hiszen a kertművelés azon kevés tevékenységek egyike, amelyek egyidejűleg szolgálják megszokott éghajlatunk védelmét és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást!

- a növényzet fotoszintézése közvetlenül csökkenti a légkör szén-dioxid tartalmát;
- a helyben megtermelt zöldség-gyümölcs nem igényel szállítást, ezáltal szintén tetemes mennyiségű szén-dioxid kibocsátás elkerülését teszi lehetővé!

A kert - ha megfelelően telepítjük és műveljük- hatékonyan véd az egyre gyakoribbá váló időjárási szélsőségektől, azaz:

- óv a közvetlen sugárzástól, mérsékli a nappali felmelegedést,
- élőhelyet biztosít veszélyeztetett állatfajoknak, és
- nem utolsósorban javítja közérzetünket!

Talajművelés

A talajra magára is egy élő szervezetként érdemes tekinteni!

A hagyományos művelésben alkalmazott eljárások, így a gyakori bolygatás (szántás, tárcsázás stb.), a gyomirtók túlzott használata a talajélet romlását és ezáltal a humusz csökkenését eredményezi.

Talajművelés

Mindig tartsuk szem előtt: a talajromboló technikák helyett olyan eljárásokat alkalmazzunk, amelyek kíméletesek a termőfölddel és a benne/rajta élő élővilággal (beleértve magunkat, embereket is).

- Használjunk talajtakarást (mulcs, takarónövények)
- Pótoljuk a növények által felvett tápanyagokat (istállótrágya, komposzt)

Komposztálás

A zöldhulladék nem szemét, sokkal inkább lehetőség a talaj szervesanyagtartalmának pótlására. Hasznosítsuk teljes egészében!

Összetételtől és a körülményektől függően 6-8 hónap alatt érett komposztot kapunk. A jó komposzt sötétbarna vagy fekete, szerkezete morzsalékos. Lényeges, hogy a növényi részek már nem ismerhetők fel benne.

Hogyan komposztáljunk?

Mi kerüljön a komposztba?

- ✓ Fűnyesedék
- ✓ Kerti növényekről levágott szárazak, hajtások
- ✓ Zöldség héj, tojáshéj, kávézacc, gyümölcsmaradék
- ✓ Bizonyos gyomok

Mi ne kerüljön a komposztba?

- X Agresszív gyomnövények
- X Beteg vagy fertőzött növény
- X Hús, hal vagy ételmaradvány
- X Mesterséges anyagok
- X Déli gyümölcsök héja

Hogyan komposztáljunk?

- Komposztunk mindig tudjon szellőzni, ezért a komposztláda semmiképpen se legyen tömör falú!
- A komposztálót helyezzük árnyékos helyre!
- Ellenőrizzük rendszeresen a víztartalmát és ha szükséges öntözzük meg!
- Gondoskodjunk arról is, hogy ha túl sok a víz benne, az el tudjon folyni, különben rothadási folyamat indul be.
- Ne tegyünk a komposztládába egyszerre nagy mennyiséget ugyanabból az anyagból, hanem rétegezzük, vagy még inkább keverjük a különféle hulladékokat!
- Ágakat, gallyakat aprítsuk fel, így hamarabb lebomlanak!
- Évente legalább egyszer célszerű átforgatnunk komposztunkat!

Öntözés

Az öntözési igény csökkentésével nem csak vízfogyasztásunkat mérsékeljük, hanem áramfogyasztásunkat is. Ezáltal nem csak alkalmazkodunk a változó éghajlathoz, hanem hozzájárulunk a globális felmelegedés mérsékléséhez is!

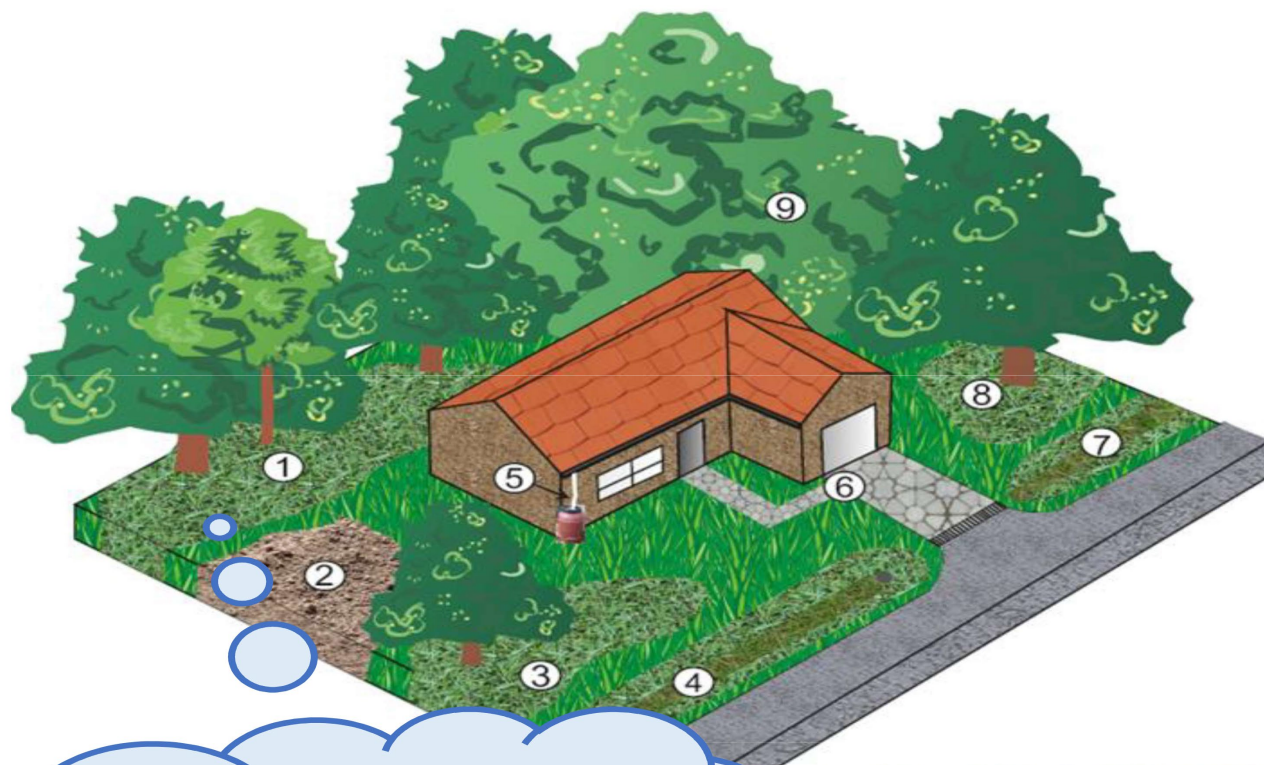
Hogyan öntözzünk?

1. Öntözési szükséglet mérséklése megfelelő fajtaválasztással és talajtakarással
2. Nem mindegy, hogy mikor öntözzünk
3. Vízforrás megválasztása
4. Megfelelő öntözőeszköz kiválasztása

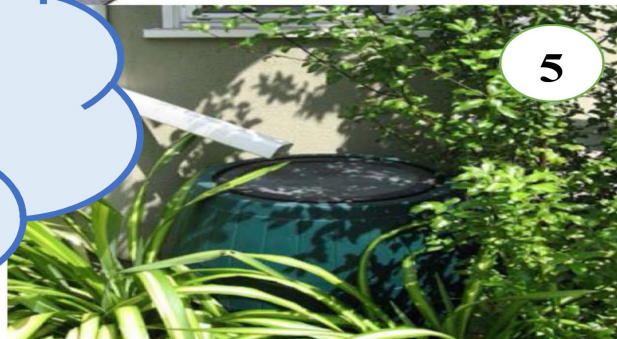

Csapadékvíz

- 1;3;8;9) Terepmélyedés növényzettel beültetve
- 2) Talajjavítás, talajcsere: a tömörödött és/vagy rossz szivárgási tényezőjű talaj cseréje
- 4;7) Fűvesített árok
- 5) Tetővíztároló tartály
- 6) Áteresztő burkolattal kialakított kocsibejáró
- 10) A telek természetes növénytakarójának megőrzése

A vízgazdálkodási törvény alapján az ingatlanra lehulló csapadék az ingatlan-tulajdonos tulajdonát képezi, így célszerű azzal tudatosan gazdálkodni!

Dísznövénykertek

Egyre gyakrabban fordul elő, hogy a ház körüli kertek a megváltozott életmód következtében már nem konyhakerti növények termesztését szolgálják, hanem dísznövénykertként elégítik ki a tulajdonosok pihenési igényeit. Használjuk ki a dísznövénykertek adta lehetőségeket és tervezzük meg úgy kertünket, hogy az az esztétika és használhatóság mellett a klímavédelmi szempontokat is figyelembe vegye!

Dísznövénykertek

- A ház körül található területet összefüggő térkövezés helyett növényekkel borítsuk
- A növények ültetése előtt kell megtervezni, hogy a rendelkezésre álló terület melyik része milyen célt szolgál majd
- A füves területek ideálisak tavasszal és ősszel, ám, ha nyáron is ki szeretnénk használni kertünk előnyeit, mindenképpen ültessünk legalább egy nagy lombú fát is, vagy futassunk fel kúszónövénnyel egy lugast,
- Díszítsük kertünk napos részeit mulccsal, vagy kaviccsal letakart szárazságtűrő növényágásokkal! Szép, nem igényel vizet, és karbantartani is könnyebb.
- Vegyük figyelembe, hogy a növények megnőnek,
- Figyeljünk az átszellőzésre, hagyjunk teret a levegő mozgásának.
- Ne ültessük kertünket körbe tujákkal, ciprusokkal, és a melléképületeket se a szélcsatornába építsük!

KERTÉSZKEDJÜNK KLÍMATUDATOSAN!

